

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економічної теорії

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

3

економічної теорії

на тему:

**«Взаємозв'язок між рівнем життя в Україні і
трудовою міграцією»**

Студентки 2 курсу групи ЕЕП-21

Гаврилюк І.В.

Науковий керівник:

к.е.н. доц.. Карп І.М.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль – 2017

Зміст

ВСТУП.....	3
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ ТА ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІЗ РІВНЕМ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ.....	5
2. ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТРУДОВУ МІГРАЦІЮ.....	10
3. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	16
ВИСНОВКИ.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	20

Вступ

Важливим напрямком соціально-економічної політики держави є створення умов, що дозволяють громадянам підтримувати необхідний життєвий рівень. Способом забезпечення останнього є відповідний рівень доходів населення, який визначає економічну основу добробуту суспільства.

Через низький рівень доходів велика кількість громадян не може повністю задовольнити свої потреби, у зв'язку з цим все більше людей змушені шукати роботу за межами країни задля задоволення своїх потреб. В умовах сучасного життя трудова міграція виконує надважливу роль у пом'якшенні економічного та соціального стану країни, ліквідовуючи негативні наслідки циклічних коливань в економіці, компенсуючи, деякою мірою, падіння доходів. Значна частина населення врятовується від зубожіння в умовах спаду виробництва та зростання безробіття, таким чином формується альтернативна сфера зайнятості.

Дослідження проблем трудових міграційних процесів здійснені багатьма українськими та зарубіжними вченими: О.С.Власюк; О.А.Грішнова, Т.А.Драгунова, Е.М.Лібанова, О.А.Малиновська, С.І.Пирожков, Я.Л.Полянська, О.В.Позняк, І.М.Прибиткова, У.Я.Садова, В.С.Стешенко, О.У.Хомра, Р.Аппельярда, Ф. Баррі, В.Бенінга, Дж.С. Беккера, В.Ф. Галецького, Т.І.Заславської, Х.Злотник, І.В.Івахнюк, А.Лаффера, Е.Лі, В.М.Моїсеєнко, А.А. Овсянникова, В. Піше, М. Пулена, Е.Равенштейна, Д.Рата, Н.М. Рімашевської, Л.Л.Рибаковського, П.Самуельсона, А.Сіммонса, П.Стокера, Б.Томаса й інших.

Актуальність теми полягає в глобальності та швидкому зростанні переміщень населення і трудових ресурсів у різних формах, зумовлених багатьма чинниками, зокрема низьким рівнем життя .

Об'єкт дослідження – це міграційні переміщення населення за межі держави з різних регіонів України.

Предметом дослідження є зовнішні трудові міграції населення України і їх взаємозв'язок з життєвим рівнем населення країни.

Мета курсової роботи полягає в дослідженні впливу зовнішньої трудової міграції на добробут населення.

Для досягнення мети потрібно вирішити так **завдання:**

- 1.** Визначити теоретичну базу трудових міграцій та рівня життя населення.
- 2.** Дослідити та проаналізувати сучасний стан рівня життя населення в Україні.
- 3.** Дослідити стан міграційних процесів в Україні.
- 4.** З'ясувати вплив рівня життя на трудову міграцію.
- 5.** Визначити шляхи подолання проблем трудової міграції в Україні.

1. Теоретичні аспекти трудової міграції та її взаємозв'язок із рівнем життя населення

Трудова міграція в Україні — пересування особи з метою тимчасового працевлаштування, що супроводжується перетинанням державного кордону (зовнішня трудова міграція) або меж адміністративно-територіальних одиниць України (внутрішня трудова міграція). [3]

Згідно даних ООН кожен п'ятий житель України бажає виїхати з того населеного пункту, в якому проживає. Близько 15% бажаючих виїхати вибирають іншу місцевість в межах України, а 5% мають намір мігрувати за межі країни.

Міграція, що здійснюється в межах однієї країни між окремими регіонами, містами, селами, називається внутрішньою. Причинами такої міграції є ряд чинників: національні, релігійні, економічні. На початку 90-х років в нашій країні дуже часто відбувались внутрішні міграції. 40% таких припадало на переселення з малих міст у великі, 30% складала міграція з села в місто, 15% - з міста в село, і лише 10% між селами. 70% цих мігрантів переселялись в межах своєї області. У зв'язку з економічною кризою середини 90-х така тенденція щодо міграції порушилась через невизначені умови проживання в місті, однак пізніше вона повернулась до попереднього стану. Міжнародна міграція робочої сили - це переміщення робочої сили з однієї країни в іншу на строк більший ніж один рік.

Міжнародна міграція робочої сили охоплює увесь світ - як його розвинуту частину, так і відсталі регіони. На сьогоднішній день у світі налічується близько 30 млн робітників, які працюють за межами Батьківщини, а якщо додавати членів їхніх сімей, родин, мігрантів, які вибувають з країни на сезон та нелегальних, то ця цифра збільшується в кілька разів і досягає понад 120 млн осіб [10]. Міжнародна міграція населення відіграє значну роль у розвитку суспільства і перетворилася на глобальний процес, який охопив практично всі континенти та країни, а також різні соціальні верстви. Загальна чисельність міжнародних мігрантів постійно збільшується.

Більше половини мігрантів – це вихідці з країн, що розвиваються, і країн з перехідною економікою. Протягом останніх 5 років промислово розвинуті держави прийняли більше 12 млн мігрантів з цих країн, тобто щорічний приток мігрантів становить у середньому 2,3 мли осіб, з них 1,4 мли вирушають у Північну Америку 800 тис- у Європу.

Міжнародна міграція робочої сили є однією з об'єктивних підстав становлення монолітної світогосподарської системи. Водночас проблема вільної міграції є найнебезпечнішою для урядів як у політичному, так і соціальному аспекті. Етнічні, релігійні передсуди і пряма економічна загроза інтересам окремих груп, котрі побоюються конкуренції з боку іммігрантів, роблять цю проблему надто гострою. Міжнародна міграція містить два основні взаємопов'язані процеси: еміграційний та імміграційний.

Еміграція - це виїзд робочої сили з однієї країни в іншу.

Імміграція - це в'їзд робочої сили до приймаючої країни.

Реєміграція - повернення робочої сили в країну еміграції (на батьківщину).

Основні форми міграційних процесів:

- постійна міграція. Ця форма переважала до I Світової війни і відзначається тим, що значні маси людей назавжди полишали свої країни і переселялись на постійне місце проживання до США, Канади, Австралії тощо. Переселення у зворотному напрямку було незначним;

- тимчасова міграція - передбачає повернення мігрантів на батьківщину після закінчення певного строку. У зв'язку з цим слід відзначити, що сучасна трудова міграція набула ротаційного характеру;

- нелегальна міграція - надто вигідна підприємцям країн-мігрантів і становить своєрідний резерв необхідної їм дешевої робочої сили.[5]

Різноступеневі потоки трудових ресурсів, що перетинають національні кордони, утворюють міжнародний ринок праці, який функціонує у взаємозв'язку з ринками товарів та послуг. Іншими словами, міжнародний ринок робочої сили існує у формі трудової міграції.

Міжнародна міграція робочої сили зумовлена чинниками внутрішнього економічного розвитку кожної країни і зовнішніми чинниками; станом міжнародної економіки в цілому та економічними зв'язками між країнами. У певні періоди рушійними силами міжнародної трудової мобільності виступають також політичні, військові, релігійні, національні, культурні, сімейні та інші соціальні чинники. Причини міжнародної трудової міграції можна також зрозуміти лише як конкретну сукупність названих чинників.

Отже, міжнародна трудова міграція - це насамперед форма руху відносно надлишкового населення з одного центру накопичення капіталу до іншого. В цьому полягає суть економічної природи трудової міграції..

Нині Україна на міжнародних ринках виступає переважно як держава — експортер робочої сили, хоча також зустрічається тенденція до зростання кількості іноземних громадян, які працюють в Україні. Статистичні дані свідчать, що кількість таких приблизно в 10 разів менша, ніж кількість українців, які працюють за кордоном [12]. При цьому йдеться лише про офіційну статистику, яка не враховує нелегальних мігрантів та біженців.

Серед країн, в які спрямовані потоки трудової міграції з України — Росія, Польща, Чехія, Італія, Греція, Кіпр, Ізраїль а останнім часом — і Німеччина, Португалія, Іспанія та інші розвинені країни Західної Європи. Потік трудової міграції у цьому напрямку зумовлений, перш за все, близькістю кордонів та певною лояльністю локальних законів до працівників-емігрантів. Введення візових режимів в окремих державах, де зазвичай працювали працівники з України, сприяє розширенню географії міграції робочої сили. Все більше українців емігрує для роботи у США, Канаду, країни Близького Сходу тощо. [4]

У нашій країні працевлаштовуються громадяни з Росії, Молдови, Китаю, В'єтнаму, Туреччини переважно у сфері торгівлі, послуг тощо, в той час як українці за кордоном — у промисловості, будівництві, сільському господарстві. Міграція робочої сили для України на даний час має більше негативних наслідків, ніж позитивних. Мігрують, як правило,

висококваліфіковані спеціалісти, але лише невеликий відсоток їх має гарантовану роботу і відповідні соціальні та трудові гарантії. Виїжджають у пошуках роботи молоді люди без належного рівня кваліфікації, які згодні на будь-яку роботу і низьку платню без усяких гарантій. Згубним для економіки країни, для формування її науково-технічного потенціалу є виїзд за кордон науково-технічних кадрів та підготовлених на сучасному рівні молодих спеціалістів. Це може негативно вплинути на темпи відновлення економіки України. [4]

Водночас грошові перекази іноземної валюти працівниками-емігрантами в Україну сприяють розширенню торгівлі товарами, в тому числі й вітчизняного виробництва. Частина емігрантів після повернення з-за кордону вкладає зароблені кошти в організацію бізнесу, виробництва тощо, що певною мірою сприяє формуванню ринкових відносин.

В останні десятиліття Україна була ареною активних міграційних процесів. За оцінкою Світового банку (СБ) країна входить до п'ятірки найбільших постачальників мігрантів у світі, поступаючись лише Мексиці, Індії, Китаю та Росії. У 2010 році за межами України проживали 6,5 млн осіб, що народилися на її території (14,3% від населення країни на цю дату). При цьому дані СБ не включають циркулярних мігрантів (тобто, мігрантів, які періодично повертаються до країни походження), кількість яких становить не менше 1 млн осіб. [13]

Таблиця 1.

Позитивні та негативні наслідки зовнішніх трудових міграцій для регіону-донора робочої сили

Позитивні	Негативні
Мультиплікативний вплив грошових переказів на дохід в економіці	Трансформація частини зовнішні трудових міграцій у еміграцію
Зростання доходів домогосподарств, члени яких переказують кошти з-за кордону	Послаблення сімейних зв'язків, нестабільність шлюбів, зниження народжуваності, поширення соціального сирітства, психологічні зрушення у дітей трудових мігрантів

Зростання попиту домогосподарств на товари та послуги, збільшення у зв'язку з цим рівнів споживання	Погіршення рівня здоров'я трудових мігрантів через виснажливу працю та погані умови життя
Покращення забезпеченості домогосподарств продуктами харчування та товарами тривалого користування	Погіршення якісного складу робочої сили
Покращення житлових умов домогосподарств	Зниження кваліфікації через зайнятість мігрантів на роботах, що не потребують високої кваліфікації
Зменшення рівня бідності в регіоні-донорі робочої сили	Формування психології правового нігілізму через напівлегальний та нелегальний статус перебування трудових мігрантів за кордоном
Зростання заощаджень домогосподарств та збільшення їх інвестиційних можливостей	Відсутність пенсійних та страхових прав у мігрантів
Зростання участі сектору домогосподарств в інвестиціях: у житлове будівництво, виробництво, товарно-матеріальні запаси	Загроза падіння соціальної значимості зайнятості в країні-донорі через формування стереотипу щодо можливості отримання високих заробітків лише в інших країнах
Вплив міграційного капіталу на розвиток соціальної інфраструктури	Формування специфічних контингентів, для яких трудова міграція стає не стільки джерелом доходів, скільки способом життя
Зростання інвестицій в людський капітал та рівня доступності соціально значимих послуг (освіти, охорони здоров'я, сфери культури, рекреаційного забезпечення та ін.)	Ризик потрапляння громадян у скрутні обставини, зокрема через поширену торгівлю людьми
Засвоєння учасниками трудових міграцій норм поведінки та економічної діяльності більш розвинених країн	

Не дивлячись на значну кількість позитивних наслідків для регіону, що надає робочу силу, існують також і дуже важливі негативні наслідки, які наведені в таблиці 1.

2. Характеристика рівня життя населення в Україні та її вплив на трудову міграцію

Рівень життя населення — це соціально-економічна категорія, яка характеризує можливості суспільства щодо забезпечення життя, діяльності та всебічного розвитку. Вона виражається сукупністю суспільних відносин і умов, що характеризують життя, працю, побут та інтелектуально-культурний розвиток людей, їх свободу та правову захищеність.

Рівень життя населення — це одна з найважливіших соціальних категорій, що формується під впливом взаємодії всіх суб'єктів економічних відносин. Його підвищення (соціальний прогрес) має бути пріоритетним напрямом державної соціально-економічної стратегії, зокрема спрямованої на реалізацію засад соціально орієнтованої ринкової економіки.

Категорія "рівень життя" акумулює широкий спектр соціально-економічних відносин, котрі виявляються через багаторівневу систему індикаторів стану та умов життєдіяльності особи, домогосподарства, соціальних груп, населення країни та її регіонів. Цю категорію можна розмежувати на три взаємозалежні поняття: умови життя, власне рівень життя, якість життя (рис. 1).

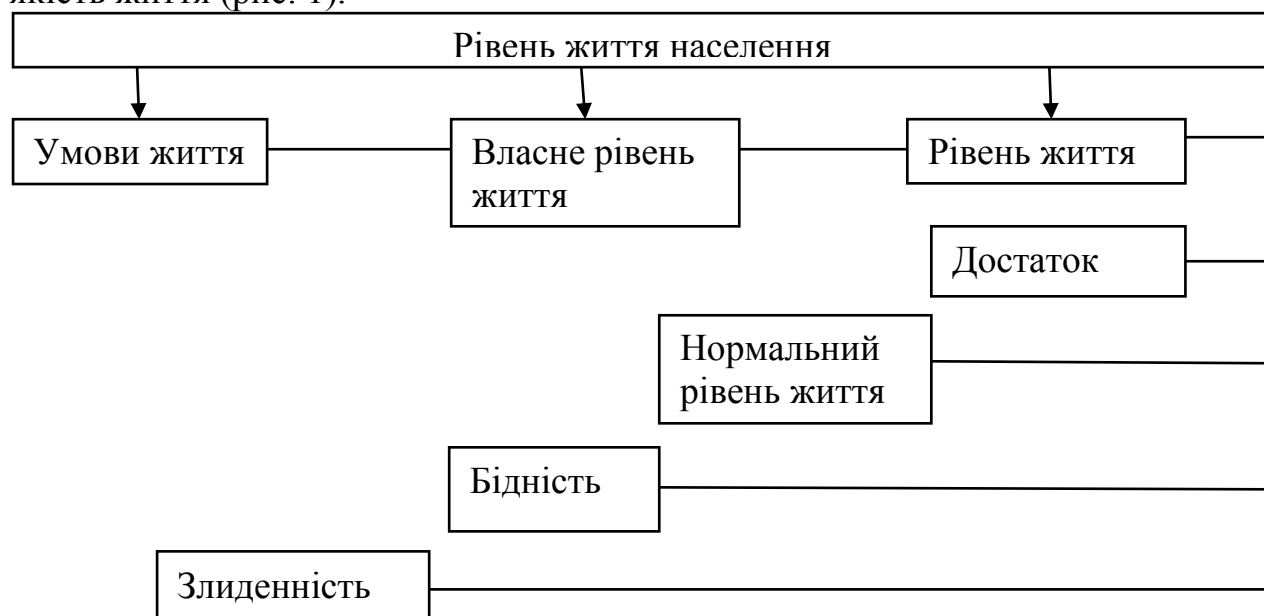

Рис.1 Структура рівня життя насеелення

Умови життя (середовище існування) — це сукупність показників, які характеризують розселення, екологію, умови життя, умови праці, розподіл

бюджету часу, наявність закладів охорони здоров'я, освіти, побутового та комунального обслуговування, торгівлю, транспорт, зв'язок і систему комунікацій, культуру обслуговування тощо.

Власне рівень життя — це рівень споживання матеріальних і нематеріальних благ та послуг.

Якість життя — ступінь відповідності умов і рівня життя певним стандартам чи нормативам.

— достаток — це рівень життя, який дає змогу користуватись усіма благами, що забезпечують всебічний розвиток людини;

— нормальний рівень життя — забезпечує раціональне споживання відповідно до науково обґрунтованих норм та нормативів, що дає можливість людині відновлювати свій фізичний та інтелектуальний потенціал;

— бідність — це життя, за якого споживання відбувається на рівні збереження працездатності як нижньої межі відтворення життєвих сил.

Бідність характеризується низкою показників:

— межа бідності — це рівень доходу, нижче якого неможливе задоволення основних потреб; визначається як частка прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць (за її допомогою визначаються сім'ї, які належать до категорії бідних);

— рівень бідності — це питома вага сімей (домогосподарств), чий рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим за визначену межу бідності;

— глибина бідності — це відхилення доходів або витрат бідних від визначеної межі бідності;

— опікуваний державою дохід — це рівень доходу, що до 10 % перевищує межу бідності та обумовлює ймовірність сім'ї потрапити до категорії бідних;

— крайня форма бідності — це бідність щодо стандартів цивілізації; вона асоціюється з абсолютною бідністю (межею виживання);

— злиденність — характеризує рівень життя, що забезпечує мінімально припустимий за біологічними критеріями набір благ і послуг, споживання яких дозволяє підтримувати лише життєздатність людини.

Для того щоб управляти процесом підвищення рівня і якості життя населення, необхідно оцінювати їх компоненти, а це вимагає конкретизації переліку елементів, що входять до складу тієї або іншої компоненти.

Аналізуючи праці науковців, котрі займаються теоретичними проблемами потреб і цінностей людини, зокрема І.І. Проніної, визначають такий перелік елементів, що входять до тієї або іншої компоненти рівня й якості життя населення, а також систему показників оцінки рівня життя населення України (рис.2).

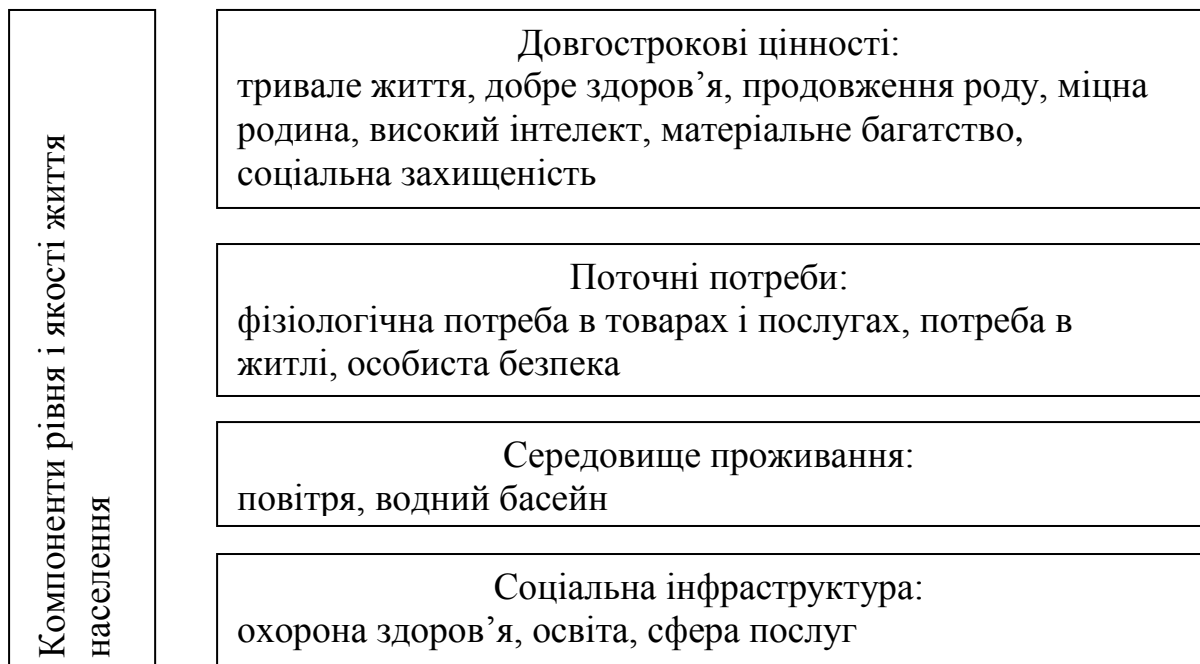

Рис.2 Система показників рівня життя населення

Запропоновані елементи компонент рівня й якості життя населення можна виміряти за допомогою відповідних показників, застосовуваних в офіційній статистиці.

Ще одним важливим показником якості життя населення є рівень безробіття в країні, який найбільш істотно впливає на міграційні процеси країни. Дані рівня безробіття 2013-2017 рр.зображені в наступних діаграмах.

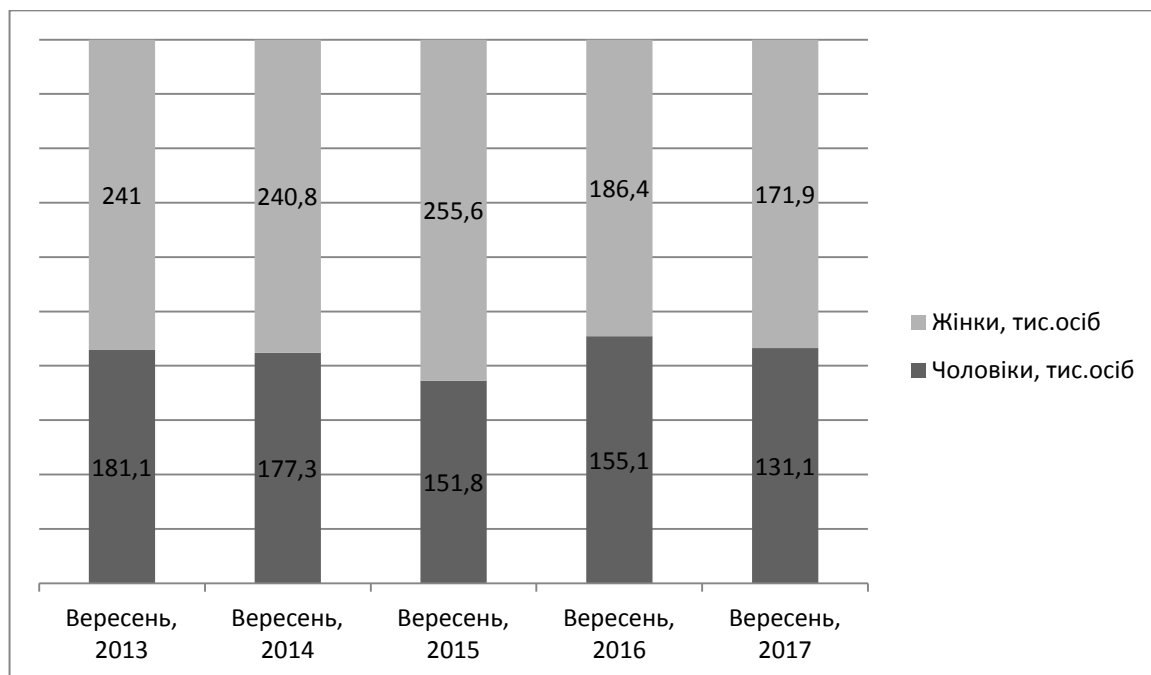

Рисунок 3 Кількість безробітних за статтю

Кожного року статистика чисельності безробітних істотно змінюється. Не можна сказати, що безробітних щороку меншає, однак спостерігається тенденція до збільшення непрацюючих на початку року та зменшення їх кількості під кінець того ж року. За даними статистичних джерел найбільше припадало безробітних на 1 робоче місце у січні 2016 року, але під кінець року це значення скоротилось майже вдвічі і склало 6 осіб. Дану статистику з січня 2013 року по вересень 2017 року можна переглянути в таблиці 2

Таблиця 2

В середньому на 1 робоче місце претендувало (безробітних)									
2013		2014		2015		2016		2017	
Січень	Вересень	Січень	Вересень	Січень	Вересень	Січень	Вересень	Січень	Вересень
10	5	10	8	13	10	16	6	9	4

На основі експертних оцінок, наведених у [11], можна сказати, що економіка України залишається застарілою а своєю структурою, а реактивація окремих секторів економіки не може мати довгострокових наслідків. Деякі поліпшення спостерігаються у галузях машинобудування та металургії, однак без інвестицій розраховувати на кардинальнее вирішення питань щодо

безробіття в Україні неможливо. Також значний вплив на ситуацію із зайнятістю населення має безвізовий режим, який з одного боку дозволяє лише короткотермінове перебування закордонно без права працевлаштування, а з іншого здійснюється лояльне ставлення з боку країн, які готові приймати наших громадян на роботу. Така ситуація вкрай несприятлива для України, оскільки таким чином ми можемо втратити людський ресурс. Спостерігається масовий від'їзд молоді, яка спочатку їде на навчання за кордон, а потім залишається працювати там. Звичайно, ми маємо позитивний досвід коли наші громадяни працювали в Індії, Китаї, а потім поверталися до України, приносили із собою капітал, що слугувало розвитку певних технологічних секторів, але не враховуємо, що ці країни мають програми, щоб залучати фахівців назад.

Значна більшість (91%) висококваліфікованих фахівців з вищою освітою думають про роботу за кордоном, оскільки українську молодь не влаштовує економічна та політична ситуація в країні. [13]

Рисунок 4. Причини відпливу молоді за кордон

Попри війну і важку економічну ситуацію значна частина українців хочуть працювати в Україні. Однак є чимало тих, хто хоче працювати за

кордоном. Здебільшого молоді люди пояснюють такі прагнення бажанням отримати кращу вищу освіту за кордоном або ж зробити кар'єру. В результаті соціологічного дослідження, яке проводив Інститут демографії в червні 2017 року, з'явилися тривожні цифри. 56% молодих українців віком від 16 до 26 років хотіли б виїхати з України. Результати були отримані внаслідок опитування у шести містах. І саме серед студентів з'явилися загрозливі тенденції. Лише 4% опитаних не планують виїжджати з України. Найпопулярніша причина такого рішення – це страх стати людиною «другого сорту» в чужій країні(35%). Другою за популярністю причиною стало бажання розвивати рідну країну (31%) і лише чверть тих, хто не збирається покидати Україну, задоволені роботою в рідній країні.

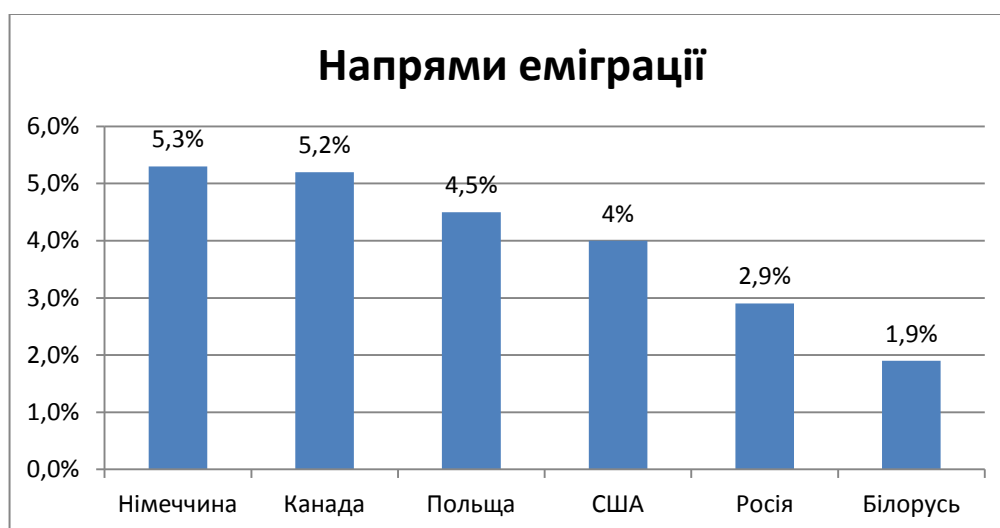

Рисунок 5. Напрями еміграції громадян України

Щодо популярних зарубіжних напрямків у пошуках кращого життя – фаворитами є країни "традиційної еміграції": лідирує Німеччина (5,3%), на другому місці – Канада (5,2%), замикає трійку – Польща (4,5%). 4% українців емігрували б у США, Цікаво, що наступні п'яте та шосте місце, куди б хотіли переїхати українці займають – Росія (2,9%) та Білорусь (1,9%). Загалом експерти кажуть, українське суспільство поділилося умовно на дві групи. Перша – ті, кому не подобається жити в Україні, але в силу обставин, не можуть виїхати за кордон. Інша група – ті, хто сподівається на зміни у державі вже у найближчому майбутньому. І це дуже позитивна тенденція робити усе можливе, щоб справді "зажити по-новому".

3. Шляхи вирішення проблеми трудової міграції в Україні

Чимало проблем виникають через трудову міграцію. У зв'язку з цим органи державної влади повинні створювати економічні передумови для повернення громадян України, які працюють за межами нашої держави, забезпечувати їх роботою і соціальним захистом вдома. Необхідним заходом політики анти міграційних процесів є внесення змін до міграційної політики та забезпечення правового захисту робочої сили шляхом укладення угод з іншими країнами щодо легалізації громадян України у них на роботі, приєднання нашої держави до міжнародних угод, які стосуються цих питань. Важливим аспектом є також створення належних умов для легалізованої праці трудових мігрантів, які повертаються в Україну та надання підтримки їх у підприємницьких та соціальних діях, сприяння заробітчан до створення нових приватних виробничих структур, особливо в селах. Головне — цілеспрямовано проводити економічні реформи, що сприятимуть поліпшенню життя українців на рідній землі. Безробіття — категорія економічна. І кожен відсоток зростання виробництва — то крок уперед, а кожен відсоток зменшення — здача позицій, збереження бідності та стимулу до трудової міграції.[6]

Отже, для подолання чи обмеження трудової міграції необхідно усунути економічні і соціальні причини цього явища. Якщо зарплата наших громадян досягне 300-500 доларів на місяць — вони не поїдуть на заробітки в чужі краї. Уряд України, галузеве міністерство, Державний та регіональні центри зайнятості приділяють трудовій міграції все більше уваги.

Цій справі сприяє поліпшення стану справ в економіці, поступове вдосконалення нашого законодавства.

Спільними зусиллями долаємо ряд проблем, що їх породжує трудова міграція. Проте жорсткі реалії висувають нові проблеми у сфері зайнятості та міграції. Отже, невідкладною виступає проблема створення значної кількості нових робочих місць, причому із розміром зарплати — не менше мінімальної в державі та задовільними умовами праці.

Одним з найголовніших напрямків щодо покращення ситуації на ринку праці є необхідність підвищення рівня зайнятості населення в підприємницькій діяльності, особливо підприємствах малого бізнесу. Світовий досвід підтверджує, що мале підприємництво забезпечує у 2—3 рази більшу ефективність капіталовкладень і за обсягом коштів, і за терміном віддачі порівняно з державними підприємствами.

Заслуговує на позитивну оцінку дії Антимонопольного Комітету України щодо захисту матеріальних інтересів українських заробітчан. Для переказу зароблених коштів до України, наші співвітчизники користуються послугами американської компанії «Western Union». Але послуги надто дорогі. Так, за переказ 100 доларів необхідно заплатити компанії 17% в Іспанії, 16,5% в Португалії, 21% в Чехії, 15% в Росії. Втручання Антимонопольного комітету, який зажадав від «Western Union» ґрунтовних пояснень вартості послуг, дало можливість домовитися з компанією про зниження тарифу на перекази коштів. Так, вартість переказу з Росії знижено з 15% до 6%, а це заощадить нашим заробітчанами понад 30 млн. дол. щорічно. Разом з тим дещо продовжиться термін переказу, що не завжди є обумовлюючим фактором процесу.[11]

Вирішення проблеми зниження рівня безробіття і підвищення зайнятості населення взагалі полягає у створенні нових робочих місць на підприємствах, установах, організаціях. Але найбільш суттєва перевага у розв'язанні питань безробіття надається розвитку малого підприємництва.

Формування цього сектору економічної діяльності громадян має очевидні переваги над іншими джерелами зайнятості. Малий бізнес спроможний і повинен бути пріоритетним фактором у вирішенні проблем безробіття на перехідному етапі трансформаційних процесів в економіці української держави.

Поряд із цим державним органом влади необхідно якомога скоріше створити відповідну правову базу з метою захисту прав наших громадян — заробітчан за кордоном. Спеціалісти схильні вважати, що настав слушний момент для започаткування концепції національної міграційної політики. А поки що, на думку експертів і самих трудових мігрантів, необхідно створити

профспілку нового профілю, яка б опікувалася захистом соціальних і правових інтересів українських заробітчан. Першими кроками новоствореної профспілки повинна стати її інформативна активність з роз'яснення діючих конвенцій і міжнародних угод, що закріплюють права і умови, на яких допускається використання робочої сили іноземців у країні перебування. Не всі наші співвітчизники, що їдуть з України, ознайомлені зі своїми правами за кордоном і можливостями одержати допомогу громадських і державних установ, а тому часто і потерпають.

Висновки

Отже, виходячи зі зробленого дослідження, можна зробити висновок, що наслідки зовнішньої міграції є позитивними у короткостроковій перспективі, тому що це є фактором збільшення доходів населення. Проте постійний вплив громадян України за кордон має негативні наслідки, адже спостерігається значний виїзд молодого населення, що загрожує старінню нації, значне зменшення робочої сили, що стає причиною неможливості розвитку країни. Отже, можна сказати, що основним фактором який впливає на трудову міграцію є високий рівень безробіття та низька заробітна плата, що, власне, і є приводом для виїзду робочих кадрів за кордон.

На мою думку, нам потрібно вносити зміни до державної міграційної політики, щоб забезпечувати захист наших громадян за кордоном. Потрібно цілеспрямовано проводити економічні реформи, що сприятимуть поліпшенню життя українців на рідній землі. Всі реформи, що пов'язані з захистом наших громадян за кордоном, започаткуванням нової міграційної політики - це все, звичайно, вкрай потрібно, але, на мою думку, основну увагу варто повернути до покращення економічного і соціального життя в Україні. Якщо в українців буде гідна зарплата, то тоді не буде сенсу їхати в інші країни. Навіть якщо ця зарплата буде не на стільки висока, як в країнах Європи, але хоч наближатись до цього рівня, це вже буде стимулом залишитись. Я думаю, коли бути близько біля дому, сім'ї і заробляти високу зарплатню, хоч не таку, як за кордоном, все ж буде краще, і багато населення вибере саме цей варіант, аніж їхати на чужину, піддавати ризику своє життя і здоров'я.

Україні вкрай необхідно зберегти свій людський, науково-освітній потенціал. Зупинити відтік працездатного економічно активного населення можна лише забезпечивши створення умов для ефективного його використання.

Таким чином можна сказати, що забезпечивши належний рівень життя проблема трудової міграції буде частково вирішеною.

Список використаної літератури

1. Антонюк В.П.,Грiневська С.М.,Мельцер Л.Г.,Прогнiмак О.Д.,Кузнецова Д.В.,Борисенко Т.М. Гiдний рiвень та якiсть життя населення в контекстi формування соцiального потенцiалу сталого розвитку : наук. доп. – Донецьк : НАНУ IEP, 2012. – 80 с.
2. Безтелесна, Л. І. Мiграцiя населення як iндикатор iнновацiйного розвитку рeгiонiв України. // Актуальнi проблеми економiки. – 2017. – № 2. – С. 169-175.
3. Богач, Мар'яна Мирославiвна. Ефективнiсть сiльського господарства i рiвень життя населення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 - економiка та управлiння пiдприємствами (за видами економiчної дiяльностi). – Львiв : ЛНАУ, 2010. – 20 с. – 22.12.2010
4. Гуменюк Ю.П. Мiжнародна трудова мiграцiя: методологiчний та органiзацiйний аспекти : монографiя / Ю. П. Гуменюк. – Тернопiль : ТНЕУ, 2013.-С.627
5. Довженко Iлля. Трудова мiграцiя в Україні та за кордоном: кадровий аспект // Довiдник кадровика. – 2017. – № 5. – С. 18-24.
6. Кваша С, Патика Н. Напрями та проблеми iнтеграцiї України у свiтовий економiчний простiр // Економiка України. - 2014. - № 9.-С.13-88
7. Кулiнiч I.О. Ринок працi та зайнятiсть населення в Україні: соцiально-економiчний аналiз / I.О. Кулiнiч // Сталий розвиток економiки. – 2010. – № 2.-С.24-34
8. Курунова, Юлiя ОлександрiвнаМiжнародна мiграцiя робочої сили як чинник економiчного розвитку країн (на прикладi мiграцiйних потокiв мiж ЄС i Україною) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.02 - свiтове господарство i мiжнароднi економiчнi вiдносини. – Львiв : ЛНУ, 2015. – 18 с. – 28.09.2015

9. Пищуліна О.М. "Інституціональні пастки" функціонування ринку праці в Україні / О.М. Пищуліна // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 4.-С.140-147
10. Гайдуцький А. Міграційний клондайк для України / А. Гайдуцький // Дзеркало тижня. 2013. – № 42 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua>.
11. Безробіття в Україні та робота в Європі: як впливає безвіз на зайнятість населення,2017 р. / Публікація аналітичного сайту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.slovoidilo.ua>
12. Зовнішня трудова міграція населення України, 2015 р. / Публікація Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
13. Українські спеціалісти хочуть працювати за кордоном,2016 р. / Публікація Міжнародного кадрового порталу hh.ua[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://svobodaslova.in.ua>